

Műszaki szakmák lányoknak Útmutató pedagógusoknak: szülők bevonása a pályaeorientációba

2019. január 15-i, a projekt keretében készített 10. szerkesztett változat

Dr. Pretterhofer és Mag. Zörweg 2018. novemberi kiértékelési eredményeinek beépítése

TARTALOMJEGYZÉK

1) FEMCOOP PLUS.....	2
2) A LÁNYOK ÉS A MŰSZAKI SZAKMÁK	4
3) SZÜLŐKNEK SZÓLÓ INFORMÁCIÓS RENDEZVÉNYEK	8
4) TIPPEK A SZÜLŐKNEK SZÓLÓ INFORMÁCIÓS RENDEZVÉNY SZERVEZÉSÉHEZ	9
5) SZÜLŐKNEK SZÓLÓ INFORMÁCIÓS RENDEZVÉNYEK JAVASOLT PROGRAMJA	10
6) SZÜLŐKNEK SZÓLÓ MEGHÍVÓ-SABLON.....	11
7) INFOBLOKK	12

1) femcoop PLUS

A projekt célja egy olyan határon átnyúló vállalkozói szolgáltatáscsomag létrehozása, amelynek segítségével növelhető a nők aránya a műszaki szakmákban.

A projektben **gyakorlatorientált, ösztönző** és a célcsoport **életkori sajátosságainak megfelelő pályaválasztási intézkedések** kerültek kidolgozásra. Különösen fontos a **6 és 15 év közötti lányok** érdeklődésének felkeltése a műszaki szakmák iránt, illetve pályaválasztási spektrumuk szélesítése.

Megszerezhetik az első pozitív élményüket, és ösztönzést kapnak a gyakorlati jellegű munkavégzésre. A szülők, tanárok és a térség vállalatai mind aktív részesei a projektnek. A szerepmoделlek (pl. műszaki szakképzésben résztvevő vagy abban képesítést szerzett lányok) olyan nagyszerű példaképek, akik hiteles és természetes módon közvetítik a természettudományos-műszaki szakterületekhez (matematika, informatika, természettudományok, műszaki tudományok) kapcsolódó szakmák karrierlehetőségeit.

Az egyik femcoop PLUS pilotiskola a leobersdorfi gépgyárban tett üzemlátogatás alkalmával.

A femcoop PLUS koncepciója

Amire az intézkedések megvalósítása során törekedtünk:

- **Tökéletesség helyett a saját tapasztalatok megszerzése:**
Lényeges, hogy a fiatalok saját maguk megtapasztalják, hogy milyen az, amikor anyagokkal, szerszámokkal dolgoznak, illetve hogy hogyan hat rájuk az adott munkahelyi környezet. Nem a tökéletesség a cél, hanem a kipróbálás, annak érdekében, hogy könnyebb legyen elképzelni, hogy milyen lenne később műszaki területen dolgozni.
- **Különböző lehetőségek bemutatása:**
A tanulók lehetőséget kapnak új foglalkozások megismerésére: legyen az egy üzemlátogatás közvetlenül a vállalatoknál, vagy elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása az iskolai workshopok, illetve a tanórák keretében. Ezekon keresztül a tanulók új impulzusokat és átfogó képet kaphatnak.
- **A szerepmoделlek az elsőszámú multiplikátorok:**
A szerepmoделlek azok, akik maguk is műszaki pályát választottak, és ezen a területen is dolgoznak. Ezek a női szakemberek hiteles képet adnak a szakmáról, és a legjobb példák arra, hogy a lányok is jók lehetnek ezen a területen!

- **Minden érintett szereplő bevonása, és olyan hozzáadott értékek teremtése, amelyekből mindenki profitál:**

A szakmaválasztásnál sok tényező szerepet játszik: a szülők, barátok, tanárok látásmódja, valamint pozitív vállalati példák is mind befolyásolják a fiatalokat a döntéshozatalban. Ezért fontos számunkra, hogy minden érintettet megszólítsunk: a szülők a nekik szóló tájékoztató rendezvényeken kapnak információkat, az üzemek találkozhatnak potenciális gyakornokokkal, és a tanárok támogatást kapnak a munkájukhoz. A projekttevékenységek mindenekelőtt a tanulók, de minden más érintett számára is konkrét előnyöket és többletértéket biztosítanak.

Támogatási program és projektpartnerek

A femcoop PLUS c. projekt az "Interreg Ausztria-Magyarország 2014-2020" program keretében kerül támogatásra, és előzménye, a femCOOP nevű projekt eredményeire épül fel.

A femcoop PLUS projekt weboldala: www.interreg-athu.eu/femcoopPLUS

További információk az Interreg V-A Ausztria-Magyarország 2014-2020 programról: www.interreg-athu.eu

A projektpartnerek:

- Innovation Region Styria GmbH (vezető partner)
- Weizer-Energie-Innovations-Zentrum GmbH (W.E.I.Z.)
- BFI Berufsförderungsinstitut Burgenland
- NÖ Forschungs- und Bildungsges.m.b.H (NFB)
- Pannon Novum Nonprofit Kft.
- MOBILIS Közhasznú Nonprofit Kft.

2) A lányok és a műszaki szakmák

Az EUropa 2020 stratégia intelligens, fenntartható és integratív növekedést tűz ki célul. Mindehhez a szakképzés a kulcs.

Alábbiakban röviden összehasonlítjuk a két országot a szakképzett munkaerő, valamint a lányok szakmaválasztása szempontjából:

- **Jól képzett szakembereket keresnek Ausztriában és Magyarországon egyaránt**¹
Mind Ausztriában, mind Magyarországon kiemelkedően fontos a szakképzett munkaerő foglalkoztatása a vállalatok növekedése és versenyképességük megtartása érdekében. A műszaki szakmákban foglalkoztatott nők aránya Ausztriában 15%, Magyarországon pedig 10%². Ausztriában pályaorientációs pedagógusok segítik a tanulók szakma- illetve képzőhely választását. Az Osztrák Munkaerő-piaci Szolgálat (AMS) adatai szerint leginkább a fémipari szakmákban keresnek szakképzett munkavállalókat, hosszútávon összességében körülbelül hat-hétezer fős szakképzett munkaerő-hiány jellemzi a gazdaságot, ami negatív hatással van a GDP-re.³
- **Ausztriában jelentős, Magyarországon lényegesen kisebb a nemi alapú szegregáció mértéke**
 - Az osztrák munkaerő-piacot nagyfokú nemek szerinti szegregáció jellemzi, mind vertikális, mind horizontális értelemben. További jellemzők a nők Európa-szerte legmagasabb arányú részmunkaidős foglalkoztatása, ezen kívül az alacsony jövedelműek nagy része szintén nő. Az eltérő fizetések okaként sokszor a részmunkaidős foglalkoztatású és alacsony képzettségű nők magas arányát jelölik meg. Ehhez jön hozzá a berögzült hagyományos, konzervatív családmodell, miszerint a férfi tartja el a családot, a nő pedig kiegészítő jövedelemmel rendelkezik.
 - Egy, a témához kapcsolódó európai tanulmány⁴ megállapította, hogy Ausztria a szegregációtól leginkább sújtott, míg Magyarország a jóval alacsonyabb szegregációs rátát felmutató országok közé tartozik, ami azt jelenti, hogy Magyarországon kevésbé érvényesül a tipikusan női, illetve férfi foglalkozások sztereotípiája.
- **A jól képzett fiatal és mobil munkaerő sok esetben elvándorol Magyarországról, ahol ennek következtében hiányoznak a szakemberek és a családok**

¹ Forrás: T2.1.2: Pilot 2 – femcoop PLUS energetika modul, 3-5 oldal

Fotó: https://www.google.at/search?q=Role+model+Grafik&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKewjU67uAnJfUAhUJLsAKHWcCuUQ_AUIBigB&biw=1920&bih=881#tbm=isch&q=Technikerin&imgdii=sCL_smbXgd2pmM:&imgsrc=fxjRBVmfanOekM:&spf=1496133607697

² Forrás: T2.1.2: Pilot 2 – femcoop PLUS energetika modul, 3. oldal

³ Forrás: AMS munkaerő-piaci trendek:

https://www.ams.at/bis/qualibarometer/berufsbereich.php?id=91&show_detail=1&query=

⁴Lásd: AMS 113 sz. jelentés, 25.o: http://www.forschungsnetzwerk.at/downloadpub/AMS_report_113.pdf

Magyarország azzal a munkaerő-piaci problémával néz szembe, hogy mindenekelőtt a fiatal és jól képzett munkások és szakemberek mobilitása megfelelő ahhoz, hogy a jóval magasabb bérszínvonal miatt külföldre vándoroljon. Ez azt is magával vonja, hogy az elvándorolt fiatalok külföldön alapítanak családot. Az aktív munkaképes lakosság száma évente 40.000-50.000 fővel csökken, jelenleg hozzávetőlegesen 30.000 szakmunkást keresnek Magyarországon. Ezt a hiányt külföldről pótolhatják, a magyar munkavállalók pedig magasabb szintű képzésben részesülhetnek⁵. Ezért kiemelkedő jelentősége van a lányok korai ösztönzésének annak érdekében, hogy láthatóvá váljon az általuk képviselt potenciál, illetve hogy sikerüljön felkelteni az érdeklődésüket a műszaki foglalkozások, illetve a kapcsolódó szakképzés iránt.

- **A lányok sokszor más szempontok alapján választanak szakmát, mint a fiúk. Mind a lányok, mind a fiúk pályaválasztásában továbbra is mindössze néhány foglalkozás dominál⁶.**

Ausztóriában a műszaki területen szakmai gyakorlatukat végző tanulók csupán 6%-a lány.⁷

A lányok esetében a szakmaválasztásra vonatkozó döntésnek sokszor több aspektusa van, mint a fiúknál. A lányok gyakran az anya- és háziasszony szerepben teljesítendő esetleges későbbi feladataikat is belekalkulálják a döntésükbe, vagy a környezetük ösztönözi őket erre.

A környezet és a család elvárásainak való megfelelés következtében az érdeklődés, a hajlamok és a képességek háttérbe szorulnak. Olykor érvényesülnek az olyan sztereotípiák, mint hogy a hagyományos „női foglalkozások” könnyebben összeegyeztethetők az anyasággal. Ezért választja a szakképzésben részt vevő lányok közel fele az eladó, irodai ügyintéző, fodrász szakmákat. A sorrendben ezek után következők is inkább tipikus női foglalkozásoknak mondhatók: felszolgáló, szakács,

Ahogy azt az alábbi táblázat is mutatja, Ausztóriában a műszaki területen szakmai gyakorlatot végző tanulók mindössze 6%-a lány:

	tanulók össz.	fiúk	lányok
IT - technológia	1.301	92%	8%
Elektrotechnika	9.040	96%	4%
Járműipar	7.326	97%	3%
Fémipar	11.786	92%	8%
Mechatronika	2.141	94%	6%
ÖSSZESEN	31.594	kb. 94%	kb. 6%

Forrás: WKÖ gyakornoki statisztika, 2015, százalékok: saját számítás

gyógyszerészasszisztens, irodai asszisztens, vendéglátói és szállodai ügyintéző, vendéglátói üzletvezető.

Ami a fiúkat illeti, ők is mindössze néhány hagyományos szakma közül választanak.

⁵ Lásd N24 cikk: <https://www.welt.de/politik/ausland/article158169909/Ungarns-Wirtschaft-sucht-den-perfekten-Einwanderer.html>

⁶ Forrás: T.2.1.1. femcoop PLUS pályorientáció, fém-elektronika modul, 3-5 oldal

⁷ Pontos adat a műszaki szakmák gyakornok lányainak számáról nem áll a szerkesztők rendelkezésére

- **Magyarországon korábban nem működött duális képzés, mostanra megnyílt az út a duális képzés előtt.**⁸

Ezidáig mindössze elszórtan, vállalati kezdeményezés alapján valósult meg a duális képzés Magyarországon. Ezért adatok sincsnek arról, hogy hány tanuló élt ezzel a lehetőséggel. A szakemberhiány enyhítésének eszközeként a magyar kormány módosította az oktatásról szóló törvényt, és a német, illetve osztrák minta alapján biztosította a keretfeltételeket a duális szakképzés számára.

- **A lányok egyelőre még alábecsülik a műszaki foglalkozások előnyeit.**⁹

Holott a műszaki szakmák sok esetben nagyobb személyes szabadságot jelentenek számukra a jó elhelyezkedési esélyek és a magasabb fizetések miatt. Ezen kívül az előrelépési lehetőségek is sokrétűek.

Az iparos és műszaki foglalkozások ma már nem jelentenek olyan rendkívül nagy fizikai megterhelést, mint korábban. A munkavégzés sok esetben számítógépen vagy modern gépeken történik, ahol a fizikai erőt igénylő munkafolyamatok minimalizálva vannak.

A példaképek, tehát azok a lányok és nők, akik műszaki szakmát választottak, éppen ezért fontos támpontot jelentenek a

pályaválasztás előtt álló lányoknak. A szakmaválasztás előterében a személyes érdeklődés és a szakmai alkalmasság kell, hogy álljanak. A lányoknak érdemes összeszedni a bátorságukat, és műszaki pályát választani, hiszen akik ezt már megtették, nem bánták meg a választásukat!

A lányoknak női példaképek kellenek– olyan szerepmoდეllek, akik az életből vett példa szerepét töltik be. Ez ösztönző és bátorító hatással van a lányokra!

- **Az Európai Unió kezdeményezése: Nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítése (Gender Mainstreaming)**¹⁰

A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése, azaz a gender mainstreaming az Európai Unió esélyegyenlőségi stratégiájának kötelező eleme. A cél a férfiak és nők számára valóban azonos jogok biztosítása kiindulási helyzetük és életkörülményeik figyelembe vétele mellett. Az iskoláskorú gyerekeket – fiúkat és lányokat egyaránt – ösztönözni kell atipikus szakmák választására. A nemek közötti esélyek kiegyenlítése hosszú távon hozzájárul a gazdasági,

⁸ Forrás: Osztrák Gazdasági Kamara, budapesti Külkereskedelmi Központ, 2018. júniusi jelentés, online elérhető: <https://www.wko.at/service/aussenwirtschaft/ungarn-wirtschaftsbericht.pdf>, 6. oldal

⁹ Forrás: femcoop PLUS, fém-elektronika modul, 3-5 oldal, szakképzési lexikon 2016

¹⁰ Forrás: European Institute for Gender Quality: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/what-is-gender-mainstreaming>

társadalmi és politikai problémák megoldásához.

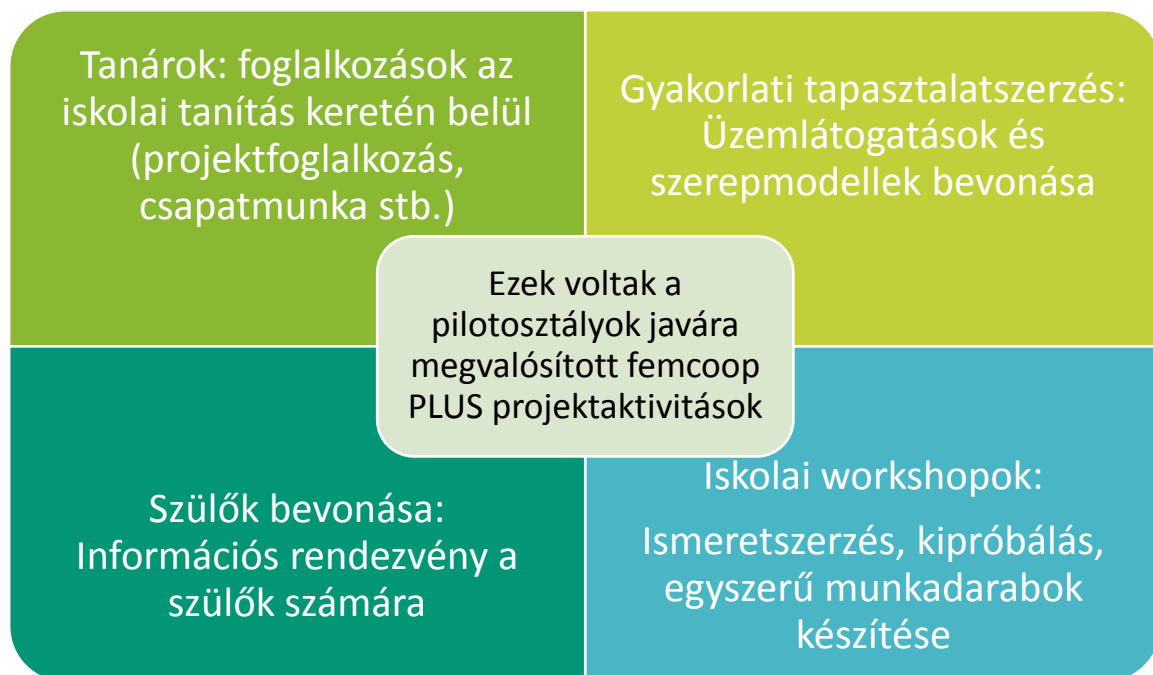
- **És milyen előnye származik mindebből a vállalatoknak?**

A pozitív imidzsen túl a női alkalmazottak jó hatással vannak a kollektívára: másképp kommunikálnak, hatásukra javul az infrastruktúra, más szemlélettel végzik a munkájukat, azonban mindenekelőtt: rengeteg felfedezésre váró műszaki tehetség van közöttük!

3) Szülőknek szóló információs rendezvények

A szülők nagy hatással vannak a gyerekek pályaorientációjára. Éppen ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy mekkora szerepet játszanak a gyermekeik szakmaválasztási döntésében. A szülőknek is információra és szemléletváltásra van szükségük azzal kapcsolatban, hogy a műszaki szakmák a lányok számára is vonzóak lehetnek.

A femcoop PLUS projekten belül a szülőknek szóló rendezvények az integrált projektelemek egyikeként jelennek meg:

4) Tippek a szülőknek szóló információs rendezvény szervezéséhez

Alapvetően az adott iskola, illetve a tanárok dönthetik el, hogy milyen formában és mértékig van lehetőség a szülők bevonására, illetve erre milyen időkeret áll rendelkezésre a szülők részéről.

Néhány javaslat annak érdekében, hogy a szülők részére megkönnyítsük a részvételt:

- > Összevonás szülői értekezlettel vagy más, tervezett eseménnyel, mint pl. szülői fogadóóra
- > Saját szervezésű pályorientációs rendezvény
- > Összevonás nyílt nappal
- > Megrendezés a pénteki utolsó egy vagy két tanórában
- > Az iskolához, osztályhoz illő formátum megválasztása a szervezési és időigény vonatkozásában

A pilotprojekt tapasztalatai alapján az alábbiak hozzájárulhatnak a rendezvény eredményességéhez:

- > Tervezzünk be elegendő időt a rendezvény előkészítéséhez: szülők meghívása, szervezési feladatok, részvételi visszaigazolások, információs lapok előkészítése stb.
- > Egy szerepmodell meghívása: egy gyakornok lány beszél a saját tapasztalatairól
- > Rövid beszámoló a programokról, amelyeken a tanulók a pályorientáció során részt vettek
- > Fotók és filmek bemutatása
- > További információkat tartalmazó anyagok előkészítése
- > A tanulók saját beszámolóit
- > Munkadarabok, minták bemutatása – amennyiben rendelkezésre állnak
- > A tanulók munkájának értékelése: oklevél / részvételi igazolás, közös fotó készítése, amit vagy letölthetővé lehet tenni, vagy kinyomtatva a tanulóknak lehet adni egy későbbi időpontban

5) Szülőknek szóló információs rendezvények javasolt programja

Az alábbi program a pilotprojekt keretei között több alkalommal megvalósításra került, és megfelelőnek bizonyult 1-2 tanóra időtartamban.

Programpont	Tartalom
Előkészítés a rendezvény napján	Az osztályterem előkészítése pl. bútorok átrendezése, dekoráció, munkadarabok kiállítása, információs kiadványok
Felkészülés a tanulókkal	Rövid visszacsatolás: mi tetszett nekik különösen, mi volt könnyű/nehéz, mire büszkék?
Szülők köszöntése	Osztályfőnök vagy igazgató
Tevékenységek bemutatása	Osztályfőnök vagy szerepmmodell: fotók és rövid beszámoló a workshopokról, a munkadarabok készítéséről, a műszaki szakmát tanuló lányokról - power point vagy más típusú prezentáció. Utalás az elvihető információs anyagokra (tanulható szakmák stb.)
Tanulók beszámolóí	Az osztályfőnök kérdéseket tesz fel a tanulóknak, pl.: <ul style="list-style-type: none"> - Melyik feladat tetszett a legjobban? - Mi volt egyszerűbb vagy nehezebb annál, mint amire számítottál? - El tudnád képzelni, hogy ez legyen később a munkád?
Kiállítás megnyitása	Minden gyerek odavezetheti a szüleit vagy hozzátartozóját, illetve más szülőt vagy hozzátartozót a saját munkadarabjához, és bemutathatja azt (megjegyzés: nagy hangerővel kell számolni)
Részvételi igazolások átadása minden tanulónak	Hangjelzéssel jelezhetjük a kiállítás végét Díjként és elismerésként minden gyerek kap egy részvételt igazoló oklevelet és egy gratulációt, valamint egy fotót
Munkadarabok átadása	Minden gyerek megkapja és hazaviheti a saját munkadarabját
Elköszönés a szülőktől	Utalás az információs kiadványokra Műszaki foglalkozások lányok részére, szülők szerepe a pályaválasztásban Köszönetnyilvánítás a részvételért
Elköszönés a tanulóktól	Esetleg közösen az osztályterem visszarendezése Dicsérő és ösztönző lezárás és elköszönés

6) Szülőknek szóló meghívó-sablon

Alábbiakban egy meghívó-mintát talál, ami igény szerint módosítható.

Az iskola logója

Meghívó a tanulók által készített munkadarabokat bemutató rendezvényre

Dátum, időpont
az iskola osztályában

Kedves Szülők!

Az **iskola osztálya** részt vett azon a foglalkozáson, amelynek célja a fém- és villamosipari, valamint energetikai ágazatok elhelyezkedési és egyéb lehetőségeinek megismerése volt.

A tanulók a workshopokon nagyszerű munkadarabokat készítettek, amelyeket szeretnének Önöknek bemutatni:

Ezúton szeretettel meghívjuk Önöket a munkadarab-bemutatóra!

A pályaaorientációs foglalkozás keretében az alábbi programokon vettek részt a gyerekek:

- Tervezés tanórai keretek között
- Üzemlátogatás a cégnél
- Workshopok az iskolában, munkadarabok készítése
- A munkadarabok megtekintése, bemutatása a szülőknek

A bemutatón további információkat kaphatnak a különböző foglalkozásokról, a projektről és természetesen a tanulók munkadarabjairól.

Az osztály tanulói és tanárai szeretettel várják Önöket!

Keltezés, aláírás

7) Infoblokk

Elmélyüléshez és olvasáshoz.

femcoop PLUS és Interreg Ausztria-Magyarország 2014-2020

femcoop PLUS

www.interreg-athu.eu/femcoopplus

A projekt weboldala a projekteredményekkel és kiadványokkal, szakmai modulokkal, valamint a fémipari, elektrotechnikai és IT&robottechnológiai szakterületek munkadarabjaira vonatkozó ötletekkel

femCOOP, a projekt eredményei és letölthető anyagai 2007-2013

www.femcoop.net > downloads

pl. osztrák és magyar jó gyakorlatok, útmutatók stb.

Interreg V-A Ausztria Magyarország 2014-2020 európai támogatási program

www.interreg-athu.eu

További útmutatók és fórumok

Üzemlátogatások

Útmutató vállalatok, tanárok, tanulók számára

Az Osztrák Gazdasági Kamara kiadványa, 6. kiadás, 2010

<http://www.noehindustrie.at/files/Leitfaden%20Betriebserkundungen.pdf>

Alsó-Ausztria Ipari Térképe - Alsó-ausztriai ipari létesítmények információs portálja

<http://www.noehindustrie.at/industrielandkarte>

Az iskolák itt találhatnak olyan vállalatokat, amelyek üzemlátogatást kínálnak tanulók részére; cégek számára pedig nagyszerű lehetőség a bemutatkozásra.

Magyar és osztrák képesítések összehasonlítása

www.berufsankerkennung.at

Az Osztrák Integrációs Alapítvány, valamint az Osztrák Európa-, Integráció- és Külügyekért Felelős Minisztérium honlapja

Üzemlátogatások – Útmutató és információk olyan vállalatok számára ahol a lányok közelebbről megismerked(het)nek a műszaki szakmákkal

www.interreg-athu.eu/femcoopplus

Készült a femcoop PLUS projekt keretében, tippek és ötletek vállalatok számára

Szakképzés Magyarországon – áttekintés képző üzemek számára

[https://www.ahkungarn.hu/fileadmin/AHK_Ungarn/Dokumente/Ueber die DUIHK/Berufsbildung in Ungarn](https://www.ahkungarn.hu/fileadmin/AHK_Ungarn/Dokumente/Ueber_die_DUIHK/Berufsbildung_in_Ungarn)

[de.pdf](#)

A Német-Magyar Kereskedelmi és Iparkamara publikációja, 2017

A budapesti Külkereskedelmi Központ honlapja, információk Magyarország gazdaságáról

<https://www.wko.at/service/aussenwirtschaft/die-ungarische-wirtschaft.html>

Friss információk Magyarországról, 2018. június

<https://www.wko.at/service/aussenwirtschaft/ungarn-wirtschaftsbericht.pdf>

A budapesti Külkereskedelmi Központ jelentése, 2018. június

IMPRESSZUM

Az útmutató kiadásáért felelős:

NÖ Forschungs- und Bildungsges.m.b.H. (NFB)
Hypogasse 1, 1. Stock, 3100 St. Pölten
Anita Winge-Geringer
+43 2732 27570-11, a.winge@nfb.at
www.nfb.at

femcoop PLUS projektpartnerek:

Innovation Region Styria GmbH
Liebenauer Hauptstraße 2-6, A-8041 Graz
Claudia Krobath
+43 (0)664 477 0909, claudia.krobath@irstyria.com
www.irstyria.com

STMK Weizer Energie-Innovations-Zentrum (W.E.I.Z.)
Franz-Pichler-Straße 30, A-8160 Weiz
Tanja Friess
+43 (3172) 603-1122, tanja.friess@innovationszentrum-weiz.at
www.innovationszentrum-weiz.at

bfi Berufsförderungsinstitut Burgenland
Grazer Straße 86, A-7400 Oberwart
+43 3352 389 80, info@bfi-burgenland.at
www.bfi-burgenland.at

Pannon Novum Nonprofit Kft.
Berzsényi Daniel tér 2., HU-9700 Szombathely
Roland Dancsecs
+36 96 506 985, roland.dancsecs@pannonnovum.hu
www.pannonnovum.hu

MOBILIS Közhasznú Nonprofit Kft.
Vásárhelyi Pá u. 66., HU-9026 Győr
+36 96 618 111, mobilis@mobilis-gyor.hu
www.mobilis-gyor.hu

Az NFB megbízásából az útmutatót készítette:

ÖAR GmbH
Lindengasse 56, 1070 Wien, Österreich
Barbara Pia Hartl és Verena Purer/ BAB Unternehmensberatung GmbH
www.oear.at

Elütések, nyomdahibák és tévedések joga fenntartva

Készült: 2019. január